

”Vi vill få svenska folket att känna sig stolta och peppade över allt positivt de gör.”

I över trettio år har en liten symbol på varor och tjänster hjälpt oss svenskar att leva mer miljövänligt - Svanen. Cecilia Wilhelmsson, innehållsansvarig på Miljömärkning Sverige och Svanens röst på sociala medier, berättar om miljömärkningen och om hur vi vanliga blivit alltmer svanliga.

Vad krävs för att få sätta Svanenmärket på sin produkt?

– För att få en Svanenmärkning krävs först och främst att du som tillverkar varan eller levererar tjänsten har ett engagemang och en vilja att nagelfara din verksamhet och kanske ändra på delar av den för att kunna klara de krav som Svanen ställer. Kraven omfattar nämligen hela varans eller tjänstens livscykel, dvs allt ifrån råvaror, produktionsmetoder, energiåtgång, funktionalitet, kvalitet och vad som händer när den använts färdigt.

Vad får vi om vi köper en Svanenmärkt vara?

- Det du som konsument får är en vara som har klarat tuffa miljö-, hälso- och kvalitetskrav. Krav som vi på Svanen har kontrollerat för att du ska slippa vara expert på kemikalier eller produktionsmetoder. Svanen gör jobbet åt dig som konsument för att det ska bli lätt för dig att välja en produkt som påverkar miljön så lite som möjligt.

Hur många svenska produkter och tjänster är Svanenmärkt idag?

- Svanen finns inom 61 olika områden, allt ifrån toapapper, ljus, möbler, hudvård och kläder till hus, hotell, restauranger och aktiefonder. Vårt starkast växande område just nu är hus, där många stora byggbolag numera bygger Svanenmärkt.

Det finns ett flertal olika miljömärkningar. Utöver Svanen finns bland annat KRAV, Bra Miljöval och EU Ecolabel.

I hur hög grad styrs konsumenten av en miljömärkning? Och hur har Svanenmärkningen påverkat vårt konsumtionsmönster?

- Vi ser, i både våra egna och i andras, undersökningar att miljömärkning kan spela olika stor roll i konsumenternas val beroende på vilken vara eller tjänst den sitter på.

Det är inte så enkelt att se hur Svanen har påverkat vår konsumtion - vi är ju en del av ett större sammanhang. Men i vår konsumentundersökning ser vi att 97 % av svenskarna känner igen Svanenmärket och 7 av 10 liter på att Svanen är ett bra val för miljön. Ta exempelvis toapapper och tvättmedel. Där är vi nu så vana vid att det bara finns miljömärkta alternativ att vi nästan glömmer bort att kolla efter märkningen. Där är det verkligen ”grönt som default”, enkelt att välja – rätt för miljön.

FAKTA FAKTA FAKTA

Svanen skapades 1989 och har med tiden blivit en av Sveriges mest kända miljömärkningar.

Bakom Svanen står Miljömärkning Sverige, ett statligt ägt bolag utan vinst- eller branschintressen.

FAKTA FAKTA FAKTA

”Vi vill helt enkelt få hela svenska folket att svana!”

Under slutet av 1900-talet fram till idag har miljö och klimat präglat språket. Vi har fått ord med negativ klang, som ”klimatbelastning” och ”klimathot”, och ord som rymmer engagemang och framtidshopp, som ”miljöhänsyn” och ”miljömärkning”. Begreppen har fötts för att sätta ord på det som händer. De speglar tiden vi lever i och det vi tycker är väsentligt.

Ni på Miljömärkning Sverige, sysslar inte bara med att Svanenmärka varor – ni strävar efter att förändra attityder, delvis genom att skapa nya – positiva – ord. Ett av de nyaste är att svana. Kan du berätta vad det innebär, Cecilia?

- Som motvikt till de negativa ord du nämner, som t ex flygskam och klimatångest vill vi skapa ett positivt ord, ett som samlar alla positiva handlingar för miljön och klimatet. Så istället för att gå till återvinningen - svanar du. Istället för att handla på loppis – svanar du. Och när du väljer en miljömärkt vara eller tjänst – svanar du.

Vi vill helt enkelt få hela svenska folket att svana! Att känna sig stolta och peppade över allt positivt de gör istället för skam över det som de inte vill eller kan förändra och saker de väljer att inte göra. Vi hoppas att när din granne, vän eller favorit-influencer svanar, blir du inspirerad att göra likadant.

Har vi blivit svanligare i både ord och handling?

- Vi har absolut blivit svanligare! När Svanen grundades kunde man hitta miljömärka batterier och toalettpapper, nu finns vi på så otroligt många områden. Mycket tack vare att miljöfrågan har gått från att vara en fråga i kulisserna till att finnas på vartenda företags agenda. Vi vet att vi alla måste hjälpas åt om vi ska lyckas nå miljö- och klimatmålen.

Den utveckling som Svanen haft är tack vare företagens engagemang och konsumenternas efterfrågan på miljömärkta alternativ.

Natur- och miljöboken är Svanenmärkt och inuti läromedlet finns en sida om Svanen. Är det viktigt att skolbarn får lära sig vad miljömärkning innebär?

- Absolut, det är jätteviktigt! Barnen är ju våra framtida makthavare, beslutsfattare, utbildare, inköpare och konsumenter.

Om de får med sig kunskaper om miljö och hållbarhet redan från start följer det med dem genom livet. Dessutom kan de påverka sina familjer att leva mer hållbart redan idag!

svan substantiv ~en; pl. ~ar hellre än ~or
• en fågel

svana verb ~de ~t
• utföra en hållbar handling med klimat- och miljöhänsyn: jag svanar mitt liv
Hist.: sedan 2020

Text: Kristina Nordström Töyrä